

FÜGGETLEN ÚJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSEGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Egészévre . . . 8 korona
Félévre . . . 4 korona
Negyedévre . . . 2 korona
Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Högyes Endre.

A múlt hónap 10-én meghalt Budapesten Högyes Endre egyetemi tanár, a budapesti Pasteur (olvasd: pastör) intézet megalapítója.

Högyes a magyar tudománynak egyik leghíresebb és legtehetségesebb művelője volt. Európa-szerte ismerték az érdemes tudost, aki az emberiségnek legnagyobb jótéveői közé tartozott. Az alig 60 éves férfinak vagy másfél éve sötétség borult agyára, míg végre a halál megszabadította szenvedéseitől. E hó 10-én temették el a kerepesi-uti temető halottas házából.

Högyes Endre 1847-ben, november 30-án született Hajduszoboszlón. A középiskolát korán végezte el és 1865-ben, tizennyolc esztendőskorában beiratkozott a pesti egyetem orvosi fakultására. Ott esztendővel utóbb avatták orvosánnégy ugyanbben az esztendőben pályadíjat nyert egy kórbonctani munkájával. Amint kikerült az egyetemről, a Rókus-kórházban vállalt állást, de csak néhány hónapig maradt ott, mert az egyetemi tanártestület meghívta a Balogh Kálmán vezetésével levő elméleti orvostani tanszékre asszisztensnek. Ott esztendőig maradt Balogh professzor mellett, azután a kolozsvári Ferenc József-egyetem meghívta az általános kór- és gyógyszer-tanszékére. 1883. év elején Budapestre jött, mert meghívta a budapesti egyetem.

A kormány többször küldte ki Högyes Endrét külföldre tudományos vizsgálatra és nemzetközi tanácskozásokra. Őt küldte ki 1887-ben Párisba is, hogy

jelen legyen a Pasteur-féle veszetséggellenes gyógyító-mód kísérleteinek megismétlésénél. Ennek a küldetésnek az eredménye a Pasteur-intézet föllállítása, amelyhez Högyes legnagyobb dicsősége fűződik. Azt a megbecsülhetetlen hasznos találmányt, amelylyel a Pasteur az emberiséget megajándékozta, Högyes

még tökéletesebbé tette. Az ő javított oltóanyaga még kisebb arányúra apasztotta a veszetségtől meghalt emberek számát. Több százat tevő tudományos dolgozatán kívül önálló munkája is volt több.

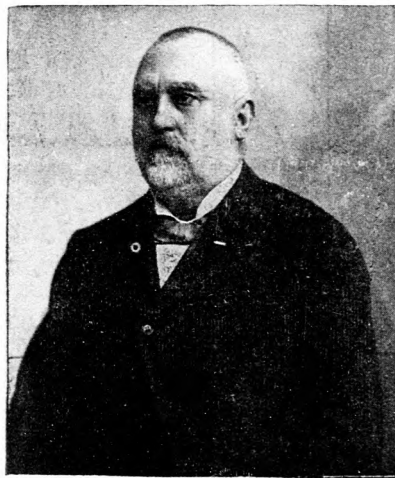
Irt egy nagyobb munkát „Az asszociált szemmozgásoknak időmechanizmusa” címmel; ennek három kötete jelent meg s a negyediken dolgozott, amikor a végzet kiesavarta kezéből a tollat.

Híres munkája volt a füllel összeköttetésben levő félkörű esztorna feladatáról szóló tanulmánya, amely igen nagyjelentőségű fölfedezéséről számolt be s amelyet egész Európa orvosvilága ismer és esdál.

A Természettudományi Társulatnak alelnöke volt régebben, az Akadémiának 1881 óta levelező, 1889 óta pedig rendes tag a volt.

Ime ilyen tevékeny életben élte le életét a tudós tanár. A tudomány rajongó szeretete, a szenvedő emberiség bajának, fájdalmának enyhítése vonult végig életén.

Ez volt az ő életető eleme. Halála alkalmából bemutatjuk az elhunyt kiváló tudós areképét.

Högyes Endre †

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minöket 32 év óta

MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udv. szállító magkereskedésében
BUDAPESTEN, VII., Rottenbiller-utca 33. sz.
IV., Kossuth Lajos-utca 4. sz. kaphat. — Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Katholikusok országos gyűlé-ei.

(H. A.) A magyar katolikus nép mindig kivette Szent István ideje óta a részét a nemzetfenn-tartó munkából. És talán sohasem volt nagyobb szüksége a magyarnak a *hit* malasztjaira, mint manapság, amidőn az alsóbb néprétegekben az ál-apostolok, a tévtanok hirdetői terjesztik a hitelenséget.

Amondók vagyunk, hogy minden vallás boldogít, csak *hinni* kell benne! Aki nem hisz, az nem szeret, nem érez, nem boldogít és nem boldogul. A hitetlen ember lelke üres. Szíve kihült kráterhoz hasonlatos, hiszen Krisztus, mondta, hogy a hívők a menyország!

Ilyen gondolatok vertek gyökeret lelkünkben, a katolikusok e hét elején tartott országos gyűlésezei előtt, midőn láttuk az ország minden részéből Szent István birodalmának hithű magyar-jait összeseregleni az ország szívében.

A kereszténység hiterkölesi alapjainak eme munkásai egyesítettek magukban szegényt, gazdagot, hatalmasat és gyengét egyaránt. Beszéltek, gondolkoztak arról, hogy az elhagyatottak, gyámoltalanok és segélyre szoruló sorsát, hogy vegye kezébe a könyörületes társadalom.

Egyházi és világi méltóságok fényes soraiban, a főpapi talárok mellett ott láttuk a katolikus nagygyűlések óriási táborában a falu szürke apostolait: a néptanítókat és falusi papokat. Hatalmas és egyszerű emberek érdeke, gyüleke-zése volt ez, fennen hangoztatta minden ajk, hogy minden ország talpköve a tiszta erkölcs.

Láttunk már életünkben országos tanácsko-zásokat, melyeken különfélenél különfélebb réte-gek kaptak hajba egymással s végezetül meg-békéltek.

De ilyen gyülekezetet, melynek minden egyes tagjának lelkébe a *hit* vert gyökeret, a szeretet küldte a szavakat az ajakra, most láttunk elő-ször. A vezérlő politikus után szólásra emelke-dik az Isten fölkeent szolgálja; majd a falu egy-szerű apostola, mindeniknek szóáradata egy érze-lemben összpontosul:

— Hit, remény, szeretet.

*

A katolikusok országos gyűléséről az alábbi tudósításokban számolunk be:

A katolikus nagygyűlés.

A VI. katolikus nagygyűlés héttőn délelőtt kezdte meg tanácskozásait a budapesti Vigadó nagytermé-ben, amelyet ez alkalommal teljesen megtöltött a

hívek sokasága. A nemzetiszínű lobogók és a pápai színek tarkaságában diszelve hatalmas teremben, délszaki növények közepette gyülekeztek a magyar katolikusok vezetői és a főpapok.

A pápai himnusz és a magyar himnusz eléneklése után gróf Zichy János, a nagygyűlés elnöke hosszabb megnyitó beszédet mondott. Azon kezdte, hogy a katolicizmusnak legnagyobb tökéje: a meggyőződés. A katolikusok nagyok és hatalmasok, ha él bennük a meggyőződés és oly nagyok és hata mások, amilyen nagy és hatalmas a meggyőződésük. Nagy ereje a katolicizmusnak, hogy minden időben megértette a kor szellemét és akart és tudott alkalmazkodni azon irányelvekhez, amelyek felváltva mozgatják az emberiség értelmi és érzelmi világát. A ma mutatkozó irányzatok is leginkább a katolicizmus tanainak felelnek meg. Nem való tehát az, hogy a katolikus egyház visszafelé halad, holott éppen ellenkezőleg mindenütt azt harsogja: Előre! Maga a szocializmus is megegyezik az egyház eszméivel.

Már pedig a szocializmus, amely hijján van a keresztény erkölcsnek, idővel el fogja veszíteni a talajt lábai alól s oly tévtutakra fog térni, amelyeken sohasem fog többé találkozni az egyház világhódító eszméivel. Ezért a szocializmusnak *kereszténynek* kell lennie s a magyar katolikusoknak ebbe az irányba kell terelnie a társadalmat. S hogy ez eredménnyel járjon, nemcsak beszélni, de cselekedni, nemcsak imádkozni, de dolgozni is kell és pedig úgy, hogy az ellentéteket szeretettel kell egymáshoz közelebb hozni. Ha az emberiség még birna azzal a szeretet-tel, amely a keresztfáról sugárzott le, akkor ma nem volna társadalmi kérdés. Beszéde végén Isten áldását kérte a hazára, egyházra és a nagygyűlés törek-véseire.

Hosszantartó, lelkes éljenzés és taps fogadta Zichy János beszédét. Ezután megválasztották a nagygyű-lés diszelnökeit, köztük gróf Apponyi Albert és gróf Zichy Aladár minisztereket s az összes püspököket. Majd a szakosztályokat alakították meg s azután hódoló táviratot küldtek Pius pápának és a királynak.

A pápához intézett sürgöny szövege a következő:

A Budapesten összegyűlt magyar katolikusok a VI. katolikus nagygyűlés alkalmából szent Péter utódjának szentséges Atyánknak hódolatukat és üd-vözetüket küldik s magukra és törekveseikre apostoli áldását kérik.

A királyhoz küldött sürgöny így hangzik:

Császári apostoli királyi felség! A magyar kato-likusok hatodik nagygyűlésükből a legmélyebb hódo-lat: al üdvözlik felségedet, mint a magyar szent korona dicső és méltó viselőjét. Együttal alázattal kérjük apostoli felségedet, hogy anyaszentegyházunkat legmagasabb védelmébe, bennünket pedig magyar katolikusokat, felségednek hü alattvalóit, királyi kegyelmében megtartani kegyeskedjék.

Az első napon *Városvy* Gyula kalocsai érsek, *Mócsy* István dr., *Balázs* Lajos püspök és *Molnár* János apát tartottak beszédeket.

A legjobb minőségű háztartási és gazdasági cikkek, hamisítatlan jó italok a legkedvezőbb áron a fogyasztási szövetkezetek útján szerezhetők meg. A melyik faluban fogyasztási szövetkezetet akarnak létesíteni, a mozgalom kezdeményezői forduljanak utbaigazításért a

„Hangya”, a Magyar Gazdaszövetség Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetéhez

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

A második napon a keresztény szociálisták és a magyar keresztény iskolatestvérek gyűlése volt, ugyancsak a harmadik napon is.

A katolikusok ünnepe nemcsak külsőségekben, de belső tartalmában is méltó volt arra, hogy az ország közvéleményét foglalkoztassa.

Az algyógyi véres nap emléke.

A napokban leplezték le Algyógyon az 1848-ban az aláhok által legyilkolt és a gróf Kuun-féle kastély udvarának kutjába eltemetett magyarok emlékére állított emléktáblát. Az ünnepélyen megjelent az EMKE. küldöttsége is Sándor József alelnök főtitkárral az élén, a vármegye tisztikara Pogány Béla alispán vezetésével, a szászvárosi Kuun-kollégium tanári kara, valamint a környék magyarsága teljes számmal. Az ünnepi beszédet Sándor József alelnök főtitkár mondta, ismertetvén a véres nap történetét. Azután az emléktáblát, amelyet az E. M. K. E. földmivesiskolája falában helyeztek el, Gáspár József igazgató átvette, majd pedig a földmivesiskola hallgatóinak éneke zárta be az ünnepélyt.

Egy román ember beszéde.

A nemzetiségi izgatások idején jól esik hallani, hogy egy született román ember a magyar haza szeretetéről tesz vallomást. Moldován kolozsvári egyetemi rektorról van szó, akinek a beszédéből, okulásul a nemzetiségi vezetőknek, itt közlünk egy részletet: „A magyar nem nézi a bölcsőnek fáját, amelyben valaki született, nem tekinti az anyatejet, amelylyel valaki táplálkozott, hanem fogyatékos-ágai ellenére néha kiválogatja a legmagasabb polera, ha a nemzetel együtt érzett és együtt dolgozott vele amaz ideál megtestesítésére, melyet a nemzet magának szívében és agyában megteremtett. Ezt hirdetem mindig és ime az én hitem meg nem alázott, hanem felemelt (Tetszés) és most itt állok, mint egy statuált példa, ami késő időnkig fogja hirdetni a magyar liberalizmust és türelmességet és mondhatnám, a hálát és elismerést azok iránt, akik szívükben a magyarral együtt éreznek és siettek a magyarok igazát megvédeni akkor, amikor számukra erre alkalom nyílt.

És ez a példa hatni fog még akkor is, amikor az emberi gyarlóságok az emlékezés határain messze túlmaradnak. Lelkemből örvendek, hogy ide jutottam, hogy erről a magas polcra is hirdethetem az igaz-ágot, hogy Magyarországon csak egy tevékenységi irány bír jogosultsággal, az, mely az állampolgárokat a magyar ideál felé vezeti. Minden utat, amely minket ettől az ideáltól elvezet, keresztáncokkal meg kell semmisíteni.“

Kitüntetett gazdasági cselédek.

Szép ünnepély folyt le a napokban a sopronmegyei Csernelházán. Két cseléd kitüntetését ünnepelték Nagy Sándor jószágbérlő, nyugalmába vonult jószágigazgató csernelházi bérletén. Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter két cselédet — Mosolitz Ignác majorgazdát, ki gyermekéje óta — és Gazdag István majoroskocsist, aki 39 évig szolgálta urát — 50-50 koronával és diszoklevéllel tüntetett ki. A cseléti járás szolgabírája az összes cselédek és a mostani bérlők tőtisztjeinek jelenlétében lendületes beszéd kíséretében adta át a kitüntető diszoklevelet a két cselédnek. Nagy Sándor pedig a kitüntetést megelőzőleg összes alkalmazottait egy negyedévi konvenció járandósággal ajándékozta meg.

Oroszországi forrongás.

Összeesküvés a cár ellen.

Az orosz események még mindig nyugtalanítók. Legutóbb összeesküvést fedeztek fel az orosz cár ellen. A cári kertben robbanó aknákat fedeztek fel, mi arra mutat, hogy a forradalmárok egészen a cár közelébe jutottak. Ilyen körülmények közt nem csoda, ha a rögtönítélő bíróságok az egész birodalomban erélyesen működnek. Stolypin miniszterelnök lemondásáról is beszélnek, mert nem bír rendet csinálni. A cár a napokban tér vissza Pétervárra, ahonnan megnyugtatóra azt jelentik, hogy a merénylet nem ellene készült, hanem két nagyherceg ellen, akik különösen gyűlölték a forradalmárok előtt.

A haditörvényszék vérengzése.

A rögtönítélő bíróság e héten tárgyalta öt fiatal embernek az ügyét, akik szeptember huszadikán egy moszkvai tükörraktárba betörték, négyszáz rubelt elraboltak forradalmi célokra s akiket szökés közben elfogtak. A bíróság közülök négyet kötél halálra, egyet

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZESEI TÁRSULAT BUDAPEST

Legtökéletesebb rendszerű **gőzcséplőkészletek.**

ELŐMUNKÁK ÉS SZÁLLÍTÁSOK

Magánjárók

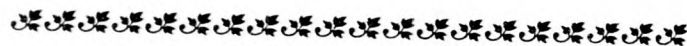
(uti mozdonyok)

cséplési, vontatási és szántási célokra (a mozdony után akasztott egy ölet fogó ekével).

Külön árjegyzékek mindennemű gazdasági gépekről.

pedig kényszer munkára ítelt. Az ítéletet szept. 22-én éjjel három órakor hajtották végre. A tizenkilencéves Mozorov kérte, hogy papot küldjenek hozzá. Kérését teljesítették s Mozorov arra kérte a papot, hogy mondja meg szülőinek, hogy tapasztalatlanságának lett áldozata; idősebb barátai bírták rá, hogy a forradalmárok közé belépjen, akiktől nem tudott többé szabadulni. Mozorov, akit üldözés közben a rendőrök megsebesítettek, a kivégzés előtt elájult és így végezték ki. Két másik elítelt, Gávrilov és Szmironov visszautasították a pap vigasztalását és kivégzésük előtt azt kiáltották: Eljen a forradalom! Ugyanazon a napon kevéssel a kivégzés után megjelent Mozorov atyja a rendőrkapitánynál s arra kérte őt, hogy bocsássa szabadon a fiát, akinek letartóztatásáról értesült. Amikor hallotta, hogy a fiát már kivégezték, eszméletlenül rogyott össze.

Károlyi Sándor arcképe. Károlyi Sándor grófnak a kisemberek atyjának, a magyar szövetkezetek megeremlőjének a folyó év tavaszán bekövetkezett elhalálása a legsúlyosabb csapások egyike volt, mely a magyar gazda-közönséget hosszú évek sora óta érte. De bár a nagy férfiú elköltözött az élők sorából, emléke örökké élni fog, emlékének örökké élni kell a magyar gazdaközönség körében s nevét hálával kell emlegetnie a nagybirtokos főurnak épp úgy, mint a szerény kisgazdának. Épp ezért minden gazda lakásában külsőleg is meg kell örökíteni Károlyi Sándor gróf emlékét. Ezen célból a „Magyar Gazdaszövetség” Erdélyi fényképészszel elkészítette Károlyi Sándor gróf igen jól sikerült hasonmását, mely 3 korona áron a „Magyar Gazdaszövetség”-nél Budapest, IX., Üllői-ut 21. szám alatt megrendelhető. Reméljük, hogy a magyar gazdaközönség közül mind számosabban fogják megszerezni Károlyi Sándor gróf arcképét és otthonukat a nagyférfi arcképével fogják felékesíteni.

Előfizetési felhívás.

A jövő hónap elejével új előfizetést nyitunk a „Független Ujság”-ra. Kérjük előfizetőinket, hogy ismerőseik körében terjesszék lapunkat.

Ha minden olva önk egy előfizetőt szerez, lapunk megerősödve, fokozottabb mértékben szolgáltatja a kitűzött célt, melynek megvalósításáért szallott ki a sikra.

Mi ez a cél?

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

Gabona osztály.	Borgazdasági osztály.
Erőtakarmány osztály.	Háztartási cikkek.
Tenyészállat osztály.	Gép osztály.
Szövetk. sertéshizlalás.	Biztosítási osztály.
Vetőmag osztály.	Díj szabási osztály.
Gazdasági anyagosztály.	Baromfitenyész. cikkek.

Alaptőke: 711,400 kor. Tartalékalap: 230,000 kor.
Forgalmi visszatérítési alap: 118,773 kor.
Tagok száma: 1299.

- I. Az „aratási és cséplési”,
 - II. az „őszi vetőmag és virág”,
 - III. a „szüreti és borgazdasági”
- ## idény-árjegyzékeink

megjelentek és azokat kívánatra bérmentve és ingyen küldjük.

Célunk „a magyar nemzeti politika elérése, a gazdasági gyarapodás, ebben a kisemberek érdekeinek megvédése. Ennek a mi célunknak megvalósítását tegyék lehetővé t. előfizetőink azzal hogy mint eddig, ezentúl is hiven csoportosuljanak a „Független Ujság” kibontott zászlója alá.

A „Független Ujság” eddigi irányából mindenki meggyőződhetett arról, hogy a lap megalapításakor adott programunkat hiven betartottuk s oly lapot adunk olvasóink kezébe, mely minden igényeket teljesen kielégíthet.

Ebben az eseményekkel bővelkedő időkben minden magyar polgárnak szüksége van egy igazi krónikásra. Az a krónikás igazmondó legyen és minden nagyobb eseményt elmondjon az érdeklődő polgárnak.

Ilyen igaz krónikás a „Független Ujság”.

Minden vasárnap elhozza a posta pontosan, hogy képekben és szavakban az olvasó elé tárja a hét eseményeit. Azonkívül sok mulatságos olvasmányt is közöl, amiből jut a család minden tagjára valami érdekes.

Akik megszerették a „Független Ujság”-ot, azoknak ajánlani nem szükség, de mégis azon tiszteletteljes kéréssel fordulunk olvasóinkhoz, hogy *zászlóink alá legalább egy új előfizetőt még szerezni szíveskedjék minden olvasó.* Ezáltal erősödik eszménk harcainak tábora. És mentől többen leszünk, annál biztosabb a győzelem, melyért zászlókat kibontottuk.

Az előfizetési pénzek beküldésére *az utalványokat elküldöttük külön levélben mindazoknak, akiknek előfizetése szeptember 1-én lejárt.*

Előfizetési ár:

Egész évre	8 korona
Félévre	4 „
Negyedévre	2 „

Terjesszük a jót, a nemest. Minden előfizető igyekezzék legalább egy új előfizetőt szerezni lapunkra, a „Független Ujság”-ra, mert esakis így szolgáljuk igazán a magyar nemzeti ügyet.

Hazafias tisztelettel

„FUGGETLEN UJSÁG”
szerkesztősége és kiadóhivatala
Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Szövetkezeti bérletek.

Jantsits Endre a somogy megyei hitelszövetkezetek szövetségének főellenőre, aki nagytevékenységű szövetkezeti férfi, előadást tartott a Magyar Gazdaszövetség ezévi közgyűlésén. Az érdekes előadásból közöljük a következő részeket:

Sűrűn halljuk és olvassuk napjainkban a „földet a népek” jelszót. Akik a nép között élünk, annak viszonyait ismerjük, tudjuk, hogy a hála Istennek megszorodott, de ősi foglalkozása, a földművelés mellett megmaradt népek a szétdarabolt apró parcellákra osztott föld nem ad mindenütt egész évben munkát és a gazdálkodás átalakítása, a jövedelem fokozása nélkül nem bírhatja a népnél is fejlődött igényeknek megfelelő megélhetést. A napi sajtó, tekintélyes társadalmi testületek, közgazdasági írók foglalkoznak e kérdéssel s a nép jólétét szívükön viselő férfiak és egyesületek esendben, de máris eredménnyel enyhítik a bajokat.

Nem sorakozom azok közé, kik minden aggodalom, a gazdálkodás javítása és a birtokszerzésre való anyagi képesség nélkül hajlandók a kiscgazdát földszerzésre buzdítani, nem tartozom azok sorába, kik a parcellázásban keresik a kiscgazda helyzetének javítását, de társadalmi kötelességnek tartom, hogy a kiscgazdákat tanítsuk okszerűbb gazdálkodásra, a gazdaság jövedelmének fokozására és mindezen kívül tőkégügyésre; hogy a kiscgazda az új birtokot nemcsak megszerezni, de megtartani is képes legyen és azon anyagilag boldoguljon is. Társadalmi feladatnak tartom, hogy ott, ahol az megoldható, igyekezzünk a kiscgazdák részére földbérleteket szerezni és bérletársaságokat, szövetkezeti bérleteket alakítani. Én úgy képezem a szövetkezeti bérletek megvalósítását, hogy a meglévő, vagy e célra alakult hitelszövetkezet szerepeljen bérletként, az kösse meg a szerződést — és pedig hosszú időre; a szövetkezet tegye le a biztosítékot és az ossza fel a bérletet tagjai között, lássa el a tagokat a bérlet folytatásához szükséges, lehetőleg személyi vagy jelzálogos — de az egyetemleges felelősséget kizáró kölcsönrel. A hitelszövetkezet a földtulajdonossal szemben teljesítse a bérlet kötelezettségeit; vezesse az ügyeket, gyakorolja az ellenőrzést és követelje meg a tagoktól a kötelezettségeknél a hitelszövetkezet irányában való teljesítését. A hitelszövetkezet azonban ne csak pénzügyes, ne csak vezető és ellenőrző testület, hanem oktató is legyen. Ne elégedjék meg a kiscgazdák nál szokásos gazdálkodási móddal, hanem törekedjék a gazdálkodás fejlesztésére és a

jövedelem fokozására; lássa el a tagokat egyenlő minőségű vetőmagokkal, igyekezzék fejleszteni a marhatenyésztést és evégből a tagokat támogassa jobb fajtájú szarvasmarha beszerzésében és a szarvasmarhatenyésztés fejlesztése céljából azt is megengedhetők tartom, hogy a hitelszövetkezet a legelőre való szarvasmarha befogadását, a bérleti gazdálkodás későbbi éveiben, bizonyos fajhoz köthesse, sőt hogy későbbi éveiben a tagokat a bizonyos fajtájú szarvasmarha tartására kötelezhesse; gépek beszerzésében szintén támogatni kell a hitelszövetkezetnek a tagokat; a termények közös értékesítését pedig elengedhetetlen feltételnek tartom.

A lehetőségig úgy szeretném megoldani a bérleteket, ha minden tag külön kapná ki a maga bérleti területét, hogy azon a maga javára gazdálkodjék; ez előmozdítaná a nemes vetélkedést, az okszerűbb gazdálkodásra való igyekezetet, másrészt az ez uton elért nagyobb jövedelem a szorgalmas munkás javára esnék. Ezen bérletekből a földművesektől elkülönített területből a birtok volt cselédeinek és munkásainak is kell juttatni; a szegény munkás és cseléd is bír annyi vagyonnal, hogy 1—2 hold bérösszegét és járulékait biztosítani képes; az ilyen kisebb bérleteken meg kellene honosítani a zöldség- és főzeléktermelést s talán a baromfitenyésztést is. Ezek egyéni nézeteim s mint ilyenek is, általános elvek; a részletkérdések a helyi viszonyokhoz és a bérlet természetéhez képest változnak.

De ki tanítja meg a szövetkezeteket az okszerűbb gazdálkodásra? Azok, akik megértették és megtanulták a hitelszövetkezetek vezetését, a népek természetes vezetői: a lelkészek, a gazdasági iskolák vezetésére képzett tanítók, a gazdatisztek, továbbá a földbirtokosok, kik annak idején önként ajánlották fel munkájukat a hitelszövetkezeteknek; megtanítja végül a gondosan kezelt nagyobb birtokoknál tapasztalt eredmény. A nép szívesen követi a jó példát, ha annak eredményét látja. Tudok rá esetet, hogy a lelkésznek okszerű gazdálkodása 2—3 év alatt csaknem teljesen átalakította egy falu népének a gazdálkodását. Én bízom abban, hogy a hitelszövetkezetek e téren rájuk váró feladatoknak képesek megfelelni, mert vannak és lesznek az általam ismert bérletek vezetőihez hasonló nemes gondolkozású férfiak, kik tudásukat, munkájukat önzetlenül becsátják a társadalmi jólét előmozdításának szolgálatába és bízom még azért is, mert a Központnak ellenőrzése és felügyelete a hitelszövetkezeteknek ez irányú működésére is kiterjed.

A Magyar Gazdaszövetség múlt évben a kiscgazda helyzetének javítását célzó programjába felvette ilyen bérlet-szövetkezetek alakítását, felajánlotta a bérlet kieszközlésében és a szerződés megkötésében való önzetlen közreműködését. Az Országos Központi Hitelszövetkezet csak a múlt évben kezdette meg a

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ

SZÖVETKEZETE

Budapest (Központi Vásárcsarnok)

Igazgatóság és központi iroda: IX., Imre-utca 4. sz.

Nagy köpinczéi: BUDAFOKON.

ÉRTÉKESIT husféléket, baromfit, vadféléket, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és mindennemű **ELELMICZIKKET**. Hordóbor-értékesítő osztály. Égetett szeszesitalok értékesítése.

A Magyar Országos Méhészeti Egyesület vezérképviselői.

A szövetkezet tagjai kedvezményben részesülnek!

Mindennemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

föld tehermentesítésére irányuló akciót; hiszem, hogy ennek befejezésével ott lesz segítségével a hitel-szövetkezetek mellett s amint minden irányban támogatta, úgy a bérleteknél is erkölcsileg és anyagilag is támogatni fogja a hitelszövetkezeteket, hogy a gazdaság folytatásához szükséges tőkét tagjaik részére folyósíthassák. Tudok néhány esetet, hogy nagybérlők a bérleményből 500—600 holdas területet kisgazdáknak albérletbe adtak; tudok esetet, hogy az így albérletbe vett föld haszonbérének tetemes részét a kisgazdák biztosítékul előre letették; ezekért a földekért sokkal nagyobb bért fizetnek az albérlők, mint a bérlő a földtulajdonosnak, a nép által így elvállalt teher, az általa fizetett nagyobb haszonbér a bérlő javára esik.

Ha a kisgazdák, mint albérlők eleget tesznek a bérlővel szemben kötelezettségeiknek, eleget tudnak tenni a földtulajdonos irányában is. De a földtulajdonos nem szerződik 100—150 kisgazdával, nem vállalkozik arra, hogy a haszonbért ugyszólván holdanként szedje be, de szívesen fog szóba állani egy törvényes alapon szervezkedett, ellenőrzés alatt álló testülettel, a szövetkezettel, amely a bérlő kötelezettségeit elfogadja és teljesíteni képes. Ezért ajánlom a bérlő-szövetkezetek alakítását, ajánlom, mert — mint előadásom elején rámutattam — földműves-népünk tőkében szegény s a földet az esetek legnagyobb számában adósságra veszi meg és számos szomorú példa van arra, hogy az adósságra vett föld magával elvitte az ősi birtokot is; ajánlom, mert a bérleteknél kevesebb a kockázat, folytatásához kisebb tőke kell és ezt képes a földműves beszerezni anélkül, hogy meglévő vagyonát veszélynek tenné ki; ajánlom végül és főleg azért, mert ezuton földműves-népünknek földet juttatunk a kezére, gazdálkodását irányíthatjuk, befolyást gyakorolunk a termelésnek és a jövedelemnek fokozására, a tőkegyűjtésre és ily módon elérjük célunkat, amelylyel arra törekszünk, hogy földműves népünk az eladásra kerülő földet megszerezni képes legyen és azt meg is tarthassa. Hiszem, hogy földműves népünk megérti a Magyar Gazdaszövetség törekvését és bizalommal fordul hozzá onnan, ahol földbérletek megkötésére alkalom kínálkozik. Valószínűleg meg a Magyar Gazdaszövetség programja, minél több virágzó szövetkezeti bérlet bizonyítja az eszme életrevalóságát és minél több földműves polgártársunk találja meg anyagi boldogulását a szövetkezeti bérletekben.

Szövetkezeti gyűlés. A Nagyenyei Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet kezdeményezésére Nagyenyeden e hó 16-án délelőtt 9 órakor a városház tanács-termében gyűlés lesz Bánffy Ferenc báró elnöklete alatt, melyen előadásokat tartanak: Jeney Elek dr. a gazdakörökről; Nehéz János tanfelügyelő az ismétlődő iskolákról a házi ipar szolgálatában; Hollós István a háziiparról; Szücs Elemér ev. ref. lelkész a közhasznú fásításokról; Ráphael Oszkár városi állatorvos a tejszövetkezetek kedvező befolyásáról az állattenyésztésre és Hollós István a tejszövetkezetek alakításáról.

Husfogyasztási szövetkezet Nagyváradon. A nagyváradi tisztviselők, miután már ott is tűrhetetlenné vált a husdrágaság, mozgalmat indítottak, hogy a drágaságból eredő bajok leküzdésére husfogyasztási szövetkezetet alakítsanak. A szövetkezet azután a város több helyén nyit mészárszéket, ahol a szövetkező tisztviselők önköltségen fogják kapni a húst.

• MI UJSÁG? •

A király egészsége. A király egészsége, mint újabban Bécsből jelentik. ischli tartózkodása alatt javult ugyan, de ő felségét még mindig kellemetlen köhögés kínozza és ez okból, mihelyest az idő javul, egy időre megint friss hegyi levegőre megy. Azt hiszik, hogy a király ezuttal a mürzstegi vadászkastélyt fogja felkeresni. — A király jelenleg Schönbrunnban van.

A komáromi kapituláció emléke. A világosi gyásznap után Görgei levelet irt ama várak parancsnokainak, amelyek még magyar kézben voltak, tudatta velük a fegyverletétel szomorú hírét s egyuttal felszólította őket, hogy a további küzdelem ugysis hiába való, adják fel a kezükre bizott várakat. Damjanich pár nap mulva engedelmeskedett a fővezér felhívásának, Komárom azonban, ahol harmincezer honvéd volt s a vár egy félve el volt látva mindennel, nem egy könnyen tárt kaput az osztrákoknak. Végre maga Haynau kezdte meg az alkudozást Klapkával, de a vezérkari tiszték tulnyomó része nem akart kapitulálni. A haditanácsban később mégis a békepárt került többségre s szabad kivonulás s teljes sérhetlenség feltétele mellett szept. 30-án aláírták a vár átadását s okt. 4-én a honvédesapatok ki is vonultak a várból. Harkály-pusztán folytak az átadási tárgyalások s ezt a helyet most a komáromi közönség emléktáblával jelölte meg.

Agyonvert magyargyalázó török. A 68. gyalogezred legénysége lenn táborozik Szerajevóban. Ezt a szolnoki ezredet tősgyökeres magyar fiukból szedik össze, akik számos tanujelét adták már a magyar virtusnak. Egy Szegedre érkezett magánjelentés szerint a napokban véres eseménynek voltak hősei a katonák. Néhányan bementek Abrahámi Jákim török koresmáros üzletébe. Az ember nem szívesen látta őket azelőtt sem, most pláne dühbe jött s orditozni kezdett: — Pusztuljanak el innen a hitvány magyarok!

A fiuk kivonultak a koresmából s visszamentek tanácskozni a kaszárnyába. Hamarosan aztán hatvanhetvenen összeszedelőzködtek s elmentek elégtételt kérni Abrahámihoz. A török kikergette őket, megismételve a szitkozódásait, mire a katonák rárohantak és bajonetjükkel össze-vissza szurkálták, úgy, hogy hamarosan kilehelte a lelkét. A vizsgálat megindult és a legszörösebb apparátussal folyik. Eddig azonban mit sem tudott kideríteni, mert a katonák nem vallanak egymásra. A Miljácska folyó melletti kis koresma még gazdátlanul áll, utódja Abrahámi-nak bizonyára jól meggondolja, hogy kikezdjen-e a magyar katonákkal?

Tompa Mihály íróasztala. A gömörkishontmegyei muzeum értékes ereklyével gyarapodott. Örökség útján megkapta Tompa Mihálynak a híres református költő-papnak íróasztalát, amely eddig a költő egyik rokonának, Farkas Gyula földbirtokosnak tulajdona volt. A muzeum igazgatósága több ízben kérte az ereklyét, azonban Farkas Gyula annyira ragaszkodott hozzá, hogy nem akart megválni tőle. Nemrég meghalt Farkas s végrendeletében a muzeumra hagyta az íróasztalt.

A téli hajóhad szolgálatba helyezése. A téli hajóhadunkat, mint Triesztből jelentik, a következő sorrendben helyezték szolgálatba: Hajóhadparancsnok Jedina ellentergernagy; vezérkari főnök: Fiedler fregattkapitány. „Erzherzog Karl“ (Schwarz sorhajókapitány), „Árpád“ (gróf Lanyus sorhajókapitány), „Babenberg“ (Grünzenberger sorhajókapitány), „Szt.-György“ (Pebal sorhajókapitány). A torpedóflottillánál: „Szigetvár“ (Sellner fregattkapitány), „Ulan“ (Schleiniz korvettkapitány), „Pelikan“ (Haraeich fregattkapitány), „Andconda“ (Voncina sorhajóhadnagy) és kilenc másodosztályu torpedócsónak. A téli hajóraj hazai vizeken tart gyakorlatokat.

A medve és pásztor harca. A brassói havasokon Profirean juhász a napokban észrevette, hogy egy jól kifejlett hatalmas medve közeledik a juh-akolhoz. A pásztor rögtön elővette fegyverét s a medvére lőtt, mire ez sebesülten, dörmögve huzódott le a völgybe a fák között. A pásztor követte zsákmányát a vérnyomok nyomán s mikor közelébe ért, ismét rálőtt, de ez a lövés nem talált jól, a medvének csak könnyű sebet ejtett. Midőn harmadszor is célba akarta venni, a medve ráohant, s ekkor kezdődött kettőjük között az izgalmas élet-halál harc. Profirean társa ezalatt megsokalta a pásztor távollétét és keresésére indult. Meg is találta társát, de borzasztó állapotban. Profirean a medve mellett, ezzel összeölelkezve feküdt borzalmasan összetépve, holtan. Profirean eddig hat medvét ölt meg, ez volt a hetedik, amelynek áldozata is lett.

Ahol nincsenek férfiak. Mikszáth Kálmánnak van egy szép regénye: A szelistei asszonyok, Erdély egy kis falujának, Szelistyének összes férfait katonának viszik a „fekete hadserég“-be. A falu teljesen férfi nélkül marad s az asszonyok maguk végeznek minden munkát, maguk intézik a falu sorsát, egy-egy szóval szomorú elhagyatottságban élnek. Mikszáth regényének ez az alaptémája — csodálatos módon — beteljesedett mostan. Magyarország felső vidékein tudvalegőleg hihetetlen arányokat ölt a kivándorlás s gyakran előfordul, hogy apró községek elnéptelenednek, mert a falu lakossága kivándorol. A felső-magyarországi Ránk községében, mint onnan írják, az összes férfiak kivándoroltak s az asszonyokon kívül csak a gyerekek és pár nyomorék maradt otthon. A ránci asszonyok igazi heroizmussal saját erejükre támaszkodva rendezkedtek be s mivel a most lefolyt bíróválasztáson férjfelölt nem volt — asszonyt választottak meg bírónak. A választást természetesen meg kell majd semmisíteni s miután Ránkon tényleg nincs választható férfi, a közigazgatási hatóság kénytelen lesz Ránkra férfiakat — deportálni.

Japánok Koreában. A háboru vége óta egyre jobban elszaporodnak a japánok Koreában. 1903-ban alig volt 43,000 japán Koreában, most 100,000-nél is több van. A japánok ellepik az összes kikötőket és mindenütt kiszorítják a koreaiakat, akik elég nagy számban vándorolnak az északi kikötők, különösen Antung és Wiju felé. Azonkívül a japánok meg akarják venni a Szöul-Fusan-i vasuti vonalat, amelyet egy magántársaság épített. Minden jel arra vall, hogy Japán előbb-utóbb teljesen bekebelezi Koreát.

Beszakadt zsinagóga. A kovácsházai zsidótemplomban pénteken délelőtt 11 órákor, amikor az istentisztelet javában folyt, a női karzat mennyezete nagy robajjal beszakadt. Szerencse, hogy a mennyezetnek éppen a közepe szakadt le s mert alatta nincsenek padok, s így senkiben kárt nem tett.

Nagy szerencsétlenség a Danubius-gyárban. Az épülőben levő Danubius hajógyár telepén szombaton a késő délutáni órákban nagy szerencsétlenség történt. A gépháznak egy 9 méter magasságu állványa leszakadt és a rajta levő nyolc munkás közül öten lezuhantak, hárman pedig a kötelekbe fogódtak és csak jelentéktelen sebesülést szenvedtek. Gregories Ferenc és Tramontina Antal fiemei munkások több helyen szenvedtek veszedelmes zuzódást. A többi három munkás kisebb sebesüléssel menekült meg a szerencsétlenségtől. A súlyosan megsebesült munkásokat a mentők a kórházba szállították. Tegnap délután 4 órákor Nákó Sándor gróf kormányzó fölkereste a kórházban a szerencsétlenül járt munkásokat és élénken érdeklődött állapotukról. Az ügyesség megindította a vizsgálatot, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

Hamisított ezüstpénzek. A postahivatalok beszolgáltatásiban ujabbán ismét több ezüstérem hamisítványt találtak. A hamisítványok többnyire ónból, horganyból és antimonból készültek és súlyukról, rossz csengésükről, valamint veretük elmosódottságáról ismerhetők fel. A kereskedelemügyi miniszter figyelmeztette a postahivatalokat, hogy az ezüstpénzek elfogadásánál fokozott óvatossággal járjanak el.

A vonat alá került. Deli János pénzügyőri tisztviselő hivatalos teendőit végezve a vonatra akart szállni. Mikor a lépcsőre akart lépni elesett és a vonat alá került. A kerekék mind a két lábát elmeteszték. A szerencsétlen ember a helyszínén meghalt.

Kutyamészárszék Budapesten. A rendőrségen feljelentést tettek, hogy egy Muth Anna nevű asszony a Zápolya-utca 38. számú lakásában kutyahúst árul borjúhús gyanánt. A hatósági állatorvos háromtagu bizottság kíséretében azonnal kiment a Zápolya-utca 38. szám alá, ahová épp akkor érkeztek, amikor Muthné javában mérte ki a kutyahúst. Muthné eleinén tagadta a dolgot, de később bevallotta, hogy nagy szorultságában jövedelemre volt szüksége és így jutott a kutyamészárszék eszméjére. Öt hónap óta gondoskodik ilyen módon a Lipótváros külvárosának a táplálkozásáról s ez alatt az idő alatt hihetetlen mennyiségű kutyahúst hozott forgalomba. Fővonzereje az volt az üzletének, hogy olcsón és hitelbe dolgozott. A mézárszékét hatóságilag lezárták, a talált húst elkobozták, ellene pedig megindították az eljárást.

A szabadgondolkodók Budapesten. Buenos-Ayresből jelentik: A szabadgondolkodók kongresszusát berekesztették. A legközelebbi kongresszus Budapesten fog tanácskozni. Ezt már a tavalyi, Rómában lefolyt kongresszus határozta el és a buenos-ayresi kongresszus, mely csupán az amerikai szabadgondolkodók összejövetele volt, ezt a tavalyi határozatot a maga részéről is elfogadta.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete, mint értesülünk, legutóbb a fenséges uralkodóház ráckevei uradalmának épületeit, továbbá Hódmezővásárhely város tulajdonát képező épületek és gazdasági átalány biztosítását megnyerte. Örömmel regisztráljuk e hirt annál is inkább, mert a szövetkezet a verseny folytonos támogatásai közepette is nyomról-nyomra nagyobb tért foglal el és céltudatosan váltja be mindazon elveket, melyeket alapszabályaiban a magyar közönség biztosítási érdeke tekintetében maga elé kitűzött.

GAZDASÁGI DOLGOK.

A különféle gyümölcsök leszedése és csomagolása.

Erre nézve a követendő szabályokat a Magyar Élelmiszerszállító r.-t. a következőkben írja elő: 1. *A gyümölcs szedése.* A farázása következtében a földre hulló gyümölcs foltos lesz, minek következtében minőségileg kevesebbet ér, de tartóssága is szenved. Ennélfogva nem szabad a gyümölcsöt a fáról se szakítani, se rázni, hanem törni kell azt. Különösen vigyázzunk a puha, sima felülettel bíró gyümölcsre. Szedéskor a gyümölcs száraz legyen, mert a nedves gyümölcs könnyen penészedik s elromlik. Az őszi gyümölcsöt akkor kell leszedni, mikor könnyen válik el az ágtól, a téli gyümölcs pedig lehetőleg sokáig maradjon a fán. 2. *Osztályozás.* A csemege-gyümölcs eladásánál nagy figyelem fordítandó a fajta tisztaságára, azaz ne legyen keverve más fajtákkal, sőt az egyes fajták még nagyság szerint is osztályoztassanak. Hernyós, férges, foltos, eltörpült gyümölcs kiküszöbölendő; ilyenek gyümölcsöt készítésére használhatók fel. Ily hibás gyümölcs is eladható különben, de csak külön, mint silányabb áru. A jó gyümölcsöt 2—3 osztályba sorozzuk: nagyság, fajta és minőség szerint. A legnagyobb, legszebb s egyformán válogatott gyümölcs a legkeresettebb és az eladó biztos lehet afelől, hogy jó árt kap érte. A finomabb csemege-gyümölcsöt, különösen puha, majdnem érett körtét, barackot, ringlótát, csak kis ládába szabad csomagolni, melynek tartalma körülbelül 10 kg. bruttó súly. A gyümölcsöt egyenként selyempapírba csomagoljuk, ügyelve, hogy a papiros a gyümölcs felületét szorosan takarja. Így a rázás, taszítás a gyümölcsöt nem sértheti. Ha a gyümölcs lazán fekszik a papirosban, a szállításhoz ide-oda hányódik s foltot kap. Gyümölcs közötti üres tér fagyapottal töltendő ki, a láda aljára s a fedél alá ugyanily anyagot terítünk, úgy, hogy a láda egészen tele legyen. A többi csemege-gyümölcs szintén ládába csomagolandó, csak hogy ez már nagyobb, terjedelmesebb lehet, körülbelül 50 kg. bruttó súlyig. Hordót használhatunk ily célra. A hordó vagy láda oldalait papirossal kibéleljük, a gyümölcsöt pedig szorosan egymás mellé s rétegenként helyezük el. Sok gazda a gyümölcsöt egyenesen beleönti a hordóba, ami nagyon is hibás és kerülendő eljárás. Ügyelni kell a csomagolásnál még arra is, hogy a gyümölcs szára ne sértse az alatta levő gyümölcsöt. A csomagolás egyenletesen történjék, rétegre rétegre helyezve mindaddig, míg a legelső réteg a hordóból kilátszik. A hordót vagy ládát nem szabad rázni. A legfelsőbb rétegre papirost helyezünk s ekkor a fedelét óvatosan rászégezzük. Ilyképpen kezelt gyümölcs nem ütődik és romlik meg a szállítás alatt.

Föld a kiscgazdáknak. A beregi rutén nép talpraállítására irányuló segítőakció egyik fázisaként Darányi földművelésügyi miniszter megvásárolta a beregi Hát-hegységet 2.457.505 K.-ért. A 8049 kataszteri hold birtokot a rutén kiscgazdák közt parcellázzák el könnyű fizetési feltételek mellett.

Pince szárazzá és penészsmentessé tétele. Ha a borospince falai nagyon nedvesek és vakolásra s meszelésre szorulnak, akkor a téglák hézagait és felületét olyan higabb mészhabarcossal szükség becsapkodni, amely aránylag sok mészszel és kevés homokkal készült és melybe kőműves- (meszes-) ládánként 5 kg. rézgálicnak meleg vízzel készült, de aztán langyosra lehült töményebb oldatát elegyítették folytonos keverés közben. A sűrűsége a kékes színű keveréknek olyan legyen, hogy a kőműves a hézagokba

jól becsapkodhassa és az ott megmaradjon. Én egy rendkívül vizes és penészes (ház alatti mély) borospincét így egészen szárazzá és penészsmentessé tettem. A bor törésének okozója nem lesz a pince nedvessége, inkább a kellő savtartalom hiánya.

Kevés a magyar cukor. Az idei esztendő hét hónapja alatt, tehát július végéig 115,740 métermázsa mindenféle cukrot hoztak be hozzánk Ausztriából. A kvantum összes értéke 3.794,551 koronára van felbecsülve. Ez bizony majdnem három évvel a surtaxe életbeléptetése után elég szomorú állapot. Jellemző azonban a mi gazdasági viszonyainkra az, hogy most, a kampány végén, a magyar cukor majdnem teljesen elfogyott, úgy, hogy olyanok is, akik különben osztrák cukrot semmi szín alatt nem vásárolnának, most ebből kénytelenek beszerezni. Ennek bizony nem volna szabad előfordulnia.

Méhészeti zsebnaptár. Méhészeti szakirodalmunkban már régóta hiányát érezzük egy jól szerkesztett, izléses külsővel bíró, évről-évre megjelenő zsebnaptárnak. E hiányon segíteni óhajtván, *Ivánkovich Béla* az OMGE. tisztviselője, elhatározta, hogy a jövő évtől kezdődőleg egy ily zsebnaptárt bocsájt ki, mely hivatva lesz a kezdőnek ügyes-bajos dolgaiban tanácsot adni, a szakavatott méhészek pedig élvezetes és tanulságos olvasmányt nyújtani. A közrebocsájtandó naptár 12—15 iv terjedelmű lesz, tartalmát nevesebb szakíróink eredeti cikkei fogják változtatossá tenni s már a jövő hó végén megjelenik. A naptár előfizetési ára vászonkötésben, ajánlott megküldéssel 2 K 50 fillér, mely összeg a „Patria” irod. váll. és nyomdai r.-t.-hoz (Budapest, IX., Köztelek) küldendő be.

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasut-társaság

resiczai mezőgazdasági gépgyáranak
vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

EGYETEMES ACZÉLEKÉK.

Tiszta aczélanyag
saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégelyaczél-ekfejek.

Pánczélaczél-kormánylemezek.

Magasított aczél-ekfejek.

Porvédő kerekek.

Aczél gerendely.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró
taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú
magyar gyártmányok fel-
lülmulja még a legneve-
zetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes
talajművelőgépeket terjedelmesen ismerteti és egy-
általán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes,
szakszerű és minden gazdának értékes felvilágo-
sításokat nyújt és díjmentesen küldetik.

Rövidített levélczím:

„AGRARIA“ Budapest, V., Váci-ut 2.

Sürgőnyczím: „AGRARIA“ Budapest.

gy
os-
ot-
ed-

nó-
zsa
ól.
el-
ur-
zõ
st,
en
en
ak,
ny

an
ses
E
E.
eg
ek
né-
nyt
je-
kei
eg-
ott
a''
ek)

Farkasok a ménésben.

Keresztanyám ölében.

— Elbeszélés a szabadságharcból. —

Azt hiszitek, hogy tréfát üzök? Szemeitekben látom kedélyetek derűs sugarát. Ajkatok szegletein ül a jókedvű mosolygás. Bocssásátok szabadon nem bánom: nevesetek . . .

De ismétlem: nem erről a világról való vagyok. Nem is találok magamat *itt* ezen a Földcsillagon. Egyedül a szerelem az, mely nem idegen érzés előttem. De ez sem olyan, mint *ott*, ahol én már azt éreztem, ahonnan jöttem. Egy csillaghullás közt kerültem az atmoszféra alá. Test és lélek voltam. Szellem és anyag. Nevesetek . . . Akár, hogy veszitek, ez így van. Szilícium, foszfor és szulfurból voltam. Odáig emlékezem úgy, mint egy elmosódó álomra szoktuk visszaemlékezni felébredés után . . . Mintha aludtam volna.

Tehát emlékszem, hogy történt velem valami, de aztán elvesztettem öntudatomat. Mintha kiestem volna a térből és időből. Testem aránytalanul nagy volt, s mintha csak magamonkívül semmisen lett volna. Én voltam a világ, az élet — aztán semmitsem tudok. Mire visszanyertem öntudatomat, mindent elfeledtem.

Csak lassan kezdett előttem kibontakozni valami viág, az is oly elmosódottan, oly álomszerűen. Később ismergettem környezetemet. Megtanultam a jelenségek neveit.

Tehát keresztanyám ölében hevertem, kinek fehér, puha karja, gyengéden odaszoritott pihegő hullámzó mellére, melynek egyik rózsaszín bimbójából élvezettel szivogattam az édes táplálékot, a mézes anyatejet.

Anyám a kicsi szoba ajtaja sarkánál, a padlástól a szőnyegig leérő fehérscipkés függöny mögött az ágyon feküdt. Már negyedik hete pihente azt a fáradságot, melylyel engem e világra hozott.

Egyszerre csak felpattant az ajtó s négy talpig fegyverbe öltözött katona rontott be rajta. Anyám felkoltott:

— Szent isten! A muszkák . . .

Keresztanyám se halott, se eleven nem volt. Annyira megrémült, hogy majd elejtett engem.

Két fegyveres ember megállt az ajtónál, kettő pedig előre jött s egyike keresztanyámhoz lépve tört magyarsággal így szólt!

— Ni, néni? Wie hajszen Sie? Mi? Keresztanyám remegő hangon válaszolt:

— Farkas Matild.

— Hol az urá, á férj? hán?

Keresztanyámban megakadt a szó. A férje ugyanis, a daliás honvédfőhadnagy, Eötvös György dorogi ügyvéd, a hajdukerület táblai ügyésze, aki apósával Papp György főhadnaggyal, az ő nevelőapjával többedmagával az elfogatást kerülve ide menekült, — odakivül forgatta az *ágyást* a szérüskertben, nagykarimájú szalmakalapban, szellős, paraszt vászonöltözetben . . . s most, cseberből, vederbe. Nem otthon fogják el, hanem itt. Elviszik, ki

tudja hova? Bezárják, megölik. Óh mert nagy a büne a bécsiek előtt: védte a hazáját . . .

— Hol fán zurád? Kossuth Hund! — rivalt rá ismét az altiszt.

Anyám nem állhatta tovább. Félretolta a fehérscipkés függönyt s gömbölyű szőszke fejét kidugta a nyíláson s a Pély hajdukapitány hadházi nevelőjében tanult német szókkal odakiáltott a rézhegyü sisakot fején viselő katonának:

— Was wollen Sie hier?

A vitéz meglepődötten fordult hátra s belebámult az anvám lenvirágkék haragtól, szikrázó szemeibe s aztán egy kissé csendesebb hangon szólt:

— Sie sind krank? Hausfrau. Ja?

Aztán ékes német nyelven megértette anyámmal, hogy apámat keresi, hogy felkutatja a házat a lázadók kormányai iratai összeszedése végett.

Most már anyám sápadt el s szelidebb hangon kérte a vitézeket, hogy foglaljanak helyet. Keresztanyámat pedig utasította, hogy hozasson enni és innivalókat az asztalra. Az állat is nyugodtabb ha jóllakott. Hát az ember szive is szelidebb érzelmekkel telik meg. Aztán nyitogasson fel minden szekrényt, fiókokat, hogy kutassanak. Ugy sem találhatnak már semmit. Elrendezte azt már a férje ezelőtt három nappal.

A vitézek csak annyit hallhattak, hogy enni, inni kapnak, meg hogy szabad a kutatás, nincs ellentállás, a többit anyám csak magában gondolta. De azért remegett a szive, szorongatta valami eshetőség előérzete: hátha mégis találhatnak valamit? . . . a kamarában valahol . . .

István király napja volt, midőn este megérkeztek a dorogi menekültek s hírül hozták a debreceni, a temesvári csaták szerencsétlen kimenetelét s a világosi fegyverletételt. Az érkezettek porosak, fáradtak, álmosak voltak, mindannyian atyafiak férjének és neki is; de azért csaknem virradtig találtak elbeszélteni valót. Mindannyian a Nagy Sándor hadtestéből szakadtak el a szerencsétlen csata napján. Dorogon már muszkákat találtak. A hadtesttől el voltak vágva. Csak bujdokoltak, rejtőzködtek.

Farkas Sándor hadnagy, az István bátyja padlásán lakott egy hétig, míg alatta, a szobákban orosz tisztok szállásoltak. Rácz, Eötvös, Papp György főhadnagyokat valaki bejelentette, hogy *itt* vannak. Elfogatásukra ki volt adva az osztrák rendelet. A csendőrök és besugók megkezdték működésüket. A kereset tisztok éjjel lapangva, szökve távoztak el hazulról. Céljuk volt a beregi erdőbe huzódni, honnan üzenetet kaptak, hogy menjenek oda teljes felszereléssel, még lesz valami. Még nincs veszve minden. Kossuth él, folytatják a

harcot, guerilla-harcot... Az isten majd csak fordít valamit az idővel. Csak türelem, kitartás...

Még folyt a beszéd, a bus honfi lélek még áradozott a nyirhomoki borocska mellett, midőn a kakasok hajnal-hirdetése behallatszott a nyáregi levegőre nyitott ablakon s a szürkületből kívülről bekiáltott a harangozó:

— Főtisztelendő esperes ur, itt vannak a muszkák...

Az elcsigázott honvédtisztek ösztönszerűleg kardjukhoz kaptak, de aztán busmegadással sóhajtották: vége, vége...

Apám kisietett az udvarra s megtudakolt mindent.

A hosszupályi uton egy csapat kozák lovagolt a falu felé. Nyomukban nagy sereg feketéllett a homok porfelhők közt a pirkadó hajnal derengő világosságában.

— Le az egyenruhákkal fiuk, szölt apám a szobába visszatérve. A fegyvereket az itató-kutba. A harci paripákat a szérüre. Hányjátok a kévüket az ágyásba. Öltözzetek át munkásoknak. Ragadjatok villát és nyomtassatok. A munkásnak nincs bántódása sehol. Nekem is el kell rejtőzködnöm. A szolgabíróval nem jó lábon állok. A bécsi kormányrendeleteket nem hirdettem ki soha. A népfelkelést ellenzése dacára szerveztem. A szobámban ott a szüzmárjás templomi zászló tenyérnyi széles nemzetiszín szalaggal, a feleségem aranyhímzésével rávarrva: Hazáért, Szabadságért... Fiókomban a Kossuth-kormány proklamációi, levelezéseim egyes kiválóságokkal, tehát van elég ok, amiért megfoszszanak szabadságomtól. De ti ne tartsatok semmitől. Eltakarítok mindent, ami veres posztó lehetne az osztrák zsarnok előtt a bosszúálló bécsi szemeknek...

Ugy is lett. Anyám ezeket mind átfutotta emlékezetében. Csak egyben nem volt bizonyos. Nem tudta, hogy a kamarában, a népfelkelők részére egyenesre hajlitott új kaszák nem fognak-e szemet szurni a zsandárok előtt, ha azokat megtalálják? Aggodalommal gondolt erre s szerette volna valakitől megtudni: ott vannak-e még, vagy a többi gyilkos vasakkal együtt a kut fenekén, az öles víz alatt?...

A kutatók azonban egyelőre megelégedtek a fiókokban talált papirokkal, egy elrongyolt Kossuth-proklamációval, egy pár száz forint értékű Kossuth-bankóval s hozzáláttak az evés-iváshoz.

Még javában lakmároztak, midőn fegyvercsörgés közt felpattant az ajtó s azon egy aransujtásos orosz tiszt belépett.

A zsandárok felugráltak az asztal mellől és tisztelgtek.

Az orosz főtiszt parancsoló hangon néhány szót váltott velük s aztán az ajtóra mutatott, hogy távozzanak.

A kutató csendőr a talált papirokra mutatva kijelentette, hogy még folytatni akarják munkájukat, de az orosz tiszt rákiáltott: Genug.

— Marsch! Allons!

Mikor aztán elkotródtak, a főtiszt odafordult keresztanyámhoz s beszélni kezdett orosz nyelven, de a keresztanyám a magyaron kívül egy kukkot sem értett más nyelven. Csak irult-pirult a daliás udvarias tiszt behizelgő hangú beszédére. Végül odaszölt anyámhoz az ágy felé intve:

— Beszélj vele Veronka. Te tudsz tótul is.

A tiszt nem értette. Azt hitte, hogy a székre mutat, hogy foglaljon helyet. Le is ült, de közelebb húzta a széket a dívánhoz, melyet velem keresztanyám foglalt el, s az én arcomat megcsipve, valami becéző szót mondott. Valami egyebet is szólhatott, mert anyám ismét kidugta a fejét a függöny mögül s odaszölt keresztanyámhoz ijedt, remegő hangon:

— Matild az istenért! megtetszettél neki. Ha el talál vinni?! a fiamat... az nem a tied... azt add oda a kántornénak, az öregnek... hivd be. Csenges neki... valakinek, hogy jöjjön be...

— Pardon madame! — kiáltott fel a tiszt francia nyelven, miközben felugrott a székről, s az ágyhoz közelebb lépve, anyámat udvarias főhajtással köszöntötte és folytatta:

— Nem vettem észre. Ezer bocsánat.

Anyám intett kezével s ülással kínálva tót nyelvre fordította át a társalgás fonalát.

A tiszt ezt a nyelvet is értette.

Ezen az angollal egyértékű magyar világnyelven elpanaszolta anyám, hogy rémitettek rájuk a cseh-német csendőrök.

— Ők nem tartoznak hozzánk asszonyom, válaszolt a tiszt. Az ön férje fel van jelentve s a császári kormány kutat utána, mint minden felkelő után. Magas díjak vannak némely személyre tűzve s a díjakért az ausztriai csendőrség egymás ellen versenyez. Figyelmeztetett a kántor, hogy a paplakot megszállták a csendőrök s itt csak nők vannak itthon. Ide siettem, hogy a nyers katonai eljárást ellensúlyozzam. Kozájkaimmal körülvé tettem a házat s a császár embereit kiharancsoltam falai közül. Még a hatalom a mienk, oroszoké. Mint árnyék követ bennünket Ausztria hatalma, hogy nyomunkba lépjen, látom a megtorló boszút. Ez így van. Vae victis! Jaj a legyőzöttek. De nem tudná megmondani nekem asszonyom: mily viszonyban van a szolgabíró az ön férjével?

— A szolgabíró? Sulyok?

— Azt hiszem az a neve.

— Jó barátok.

— Nem volt köztük valami összekoccanás?

— Nem hiszem. Tudtommal nem volt. Egyszer itt poharazás közben összezördültek, de ez nem lehetett komoly. Jól váltak el.

— Mi volt az ok?

— Csekélység. Csaknem tréfa. A férjem egyszer azt találta mondani: hogy a jövő tisztujtáson megválasztatja magát szolgabírónak. Leteszi a papi jelvényeket s felveszi az igazságszolgáltatását. A teologia előtt jogot végzett s jobban kiméri az igazságot, mint most mérik. Ezen összezördültek. Azóta nem is volt nálunk.

— Köszönöm asszonyom. Hol van most a férje?

Anyám zavarba jött. Apám ugyanis a templom padlására huzódott. A harangozó szolgálta ki, az élelmezte. Aki kereste, nem volt itthon. Anyám is azt válaszolta:

— Nem tudom. Azt hiszem az esperesi kerületbe utazott.

A tiszt mosolygott. Azután tollat és tintát kért. Kivett a zsebéből egy pecsétes nyomtatványt és irogatott bele valamit. Aztán az írást anyámnak nyujtva szölt:

— Üdvözlöm kedves férjét. Ne távozzék neje oldala mellől sehova. Ez a levél megvédi minden további zaklatástól a jövőre is.

Azután felkelt, keresztanyámhoz lépett s a pályámba a nyakam mellé egy fényes rubelt csusztatva, bucsut vett és eltávozott.

A faluban hire terjedt az esetnek, hogy mit csináltak a papnál a csendőrök. Elvitték a pénzét. Feladta a szolgabíró...

Száz kenyeret és száz font must kellett naponta Parasznya községnek a vajai uton táborozó muszkák részére szállítani.

Apám a főtiszt személybiztonsági levele folytán szabadon mozoghatott a községben s ennek tudható be, hogy a kívánt kenyerek rendesen kiszültek. Hanem a hussal már egy kis vér is folyt.

Glázer Abris mészáros vállalta fel a husszállítást. Meg is felelt neki becsülettel. Hanem hát nem jól ütött ki a dolog.

Glázer, amint illik, szépen megtisztítva készen vitte

el a hust a táborba. A kozák élelmező-tiszt ezért szörnyű haragra lobbant s a mézszárosnak dugóhúzószerszűg kunkorodó hajtínésével együtt balfülét is lemetszette. Mert ők nem kutyák, hogy feldarabolva adják nekik a hust. Hozzák nekik elevenen, bőröstől. Majd elbánnak ők vele maguk is.

Ezenkívül senkinek sem lett semmi bántódása.

Pár nap mulva felszedelőzködött a tábor. De azon éjen, melynek reggelén tovább húzódtak a muszkák, leégett a Sulyok szolgabíró tanyaháza a madai határ felől s a szolgabíró is beleveszett.

Valaki rákötötte kívülről a bejáró ajtót . . .

Petrus Jenő.

Képünkhöz.

Farkasok a ménesben. Éj borult a pusztára fölé. Kinn a ménes a legelőn. A csikósok legszebb álmukat alusszák. Egyszerre nyerítés, vonyítás hallatszik a pihenő ménes felől. A lovak lába rendetlenül dobog. Rugnak, vágnak össze-vissza nyargalnak. Meglepték a farkasok a ménest. Ezt mutatja holdfényvilágítással be képünk.

A d e m á k.

Házasság előtt.

Vőlegény: De meg tud majd élni az én jövedelmemből, édes Magda?

Menyasszony: Meg valahogyan, de akkor miből fog megélni maga?

Gyanus tünet.

A.: Na, a Halászek mézeshetei is elmúltak.

B.: Miből látod?

A.: Ha esős időben elmennek hazulról, mindegyikük külön ernyőt visz.

Inkább meghal.

Édesem, te vizet akarsz velem itatni.
Nem kell! Inkább meghalok!!

A hónap végén.

Házaló: Kérem, ez a cipő felemás; az egyik gombos, másik cugos.

Jogász: Minek ment vele a nyitott ablakhoz?! Nem esoda, hogy *cugot* kapott.

Mentés.

A.: Pajtás, kölesönözz tiz koronát!

B.: Sajnálom, de azt tapasztaltam, hogy a kölesönök miatt a legjobb barátok összevesznek. És nem akarom elveszíteni a barátságodat, ha majd visszakerem a pénzemet.

A.: De hiszen elveszted a barátságomat, ha nem adod kölesön azt a tiz koronát!

B.: De legalább megmentem a tiz koronámat.

Lépő-rejtvény.

— Jóó Mariskától. —

Én	ná-	vaj-	nyát	nem	a	nom,
lom.	a	saj-	dát	lá-	bá-	Csak

Megfejtési határidő 1906. szeptember hó 30.

A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.

A „Független Ujság“ 40. számában közölt talány megfejtése:

„*Debrecenbe kéne menni.*“

Helyesen fejtették meg: Veres István, Jókuti Elek, Becse András, Vakareszku István, Fekete Árpád, Szakálszky Lajos, Jóó Mariska, Varju Péter, Varga József, Horváth Imre, Papak János, Nagy Mihály, Melkó Bertalan, Zabus Juliska, Kistelek József, Kabók Ilona, Póspöki Ferenc.

A sorshuzásnál Jókuti Elek nevét huzzuk ki elsőnek kinek egy értékes regényt küldtünk.

• LEVELES SZEKRÉNY •

Sorsjegyekről e héten értesítést nem kaptunk az izraelita ünnepek miatt. **Szentannai Ferenc.** Az előfizetők ez évben is megkapják ajándékkul a *Szövetkezeti és Gazdasági évkönyvet.* **Dobókiné.** Most már a káposztahernyó pusztítása ellen mitsem tehet. Hogy miként kell irtani arról füzetet küldöttünk postán.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete jelentése 1906. szeptember 12.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Husneműek: marhahus 1.—1'20 K., vidéki borjúhús 130—136 K., sertéshús 119—1'26 K., szalonna füstölt 120—140 K. szalonna, olvasztani való 1'22—1'32 K., hárj 140—144 K., sertésszir 1'36—1'44 K. — **Füstölthús:** (vidéki) kg.-ja 0'92—1'40 K. hazai sonka 1'44—2'20 K.

Baromfifélék: ———— K., rántani való csirke 1'40—2— K., sütni való csirke 2'20—3— K., kacsa, hizott 4'50—6'50 K., lud, hizott 2'50—16 K., pulyka, hizott 6—8— K., páronkint. Vágott hizott liba 1'40—1'50— K., vágott hizott kappan, kacsa és pulyka ———— K. kg.-ként.

A magyar királyi államvasutak téli menetrendje.

A magyar királyi államvasutak vonalain és az általuk kezelt magánvasutakon f. évi október hó 1-én a téli menetrend lép életbe, mely a jelenleg érvényes nyári menetrenddel szemben a következő lényegesebb változásokat tartalmazza:

A Budapest keleti p. u. udvarról d. u. 2 óra 10 perczkor induló gyorsvonat Hegyeshalom állomáson feltételesen megállítatik.

A Bieskéről este 7 órakor Budapest keleti pályaudvarra induló személyvonat megszüntetetik.

Budaörs megállóhelyen az összes személyszállító vonatok tartózkodásai megszüntetettek.

A győr-fehringi vonalon a Fehringről d. e. Győrbe érkező gyorsvonat Szemere állomáson feltételesen megállítatik.

A Budapest nyugoti p. u. esztergomi és Buda-Császárfürdő kitérő óbudai vonalakon. A Budapest nyugoti p. udvarról d. e. 9 óra 5 perczkor, illetve Buda-Császárfürdő kitérőről d. e. 8 óra 54 perczkor Pilisecabára induló és az onnan Budapest nyugoti p. udvarra éjjel 10 óra 5 perczkor, illetve Buda-Császárfürdő kitérőre éjjel 10 óra 15 perczkor érkező vásár- és ünnepnapok megszüntetettek. A Budapest nyugoti p. udvarról, illetve Buda-Császárfürdő kitérőről Pilisecabára és vissza vásár- és ünnepnapokon közlekedő második vonatpár azonban bezárólag november hó 18-ig forgalomban marad.

A pozsony-ujváros-szombathelyi vonalon a Pozsony-Ujvárosból jelenleg reggel 7 óra 8 perczkor Hegyeshalomba induló vegyesvonat az előbbi állomásról csak d. e. 9 óra 5 perczkor fog indulni és Hegyeshalom állomáson Budapest felé nem a személy, hanem a gyorsvonathoz nyer csatlakozást.

A Hegyeshalomtól Pozsony-Ujvárosig d. u. közlekedő vegyesvonat csatlakozásba hozatik a Budapest felől érkező gyorsvonattal is.

A budapest-marcheggi vonalon a Galántáról este 9 óra 25 perczkor induló és jelenleg Marcheggig, illetve Wienig közlekedő gyorsvonat a pozsony-marchegg-wieni vonalrészén megszüntetetik. Marcheggtől, illetve Wientől Pozsonyig egy új személyvonat naponta fog közlekedni, mely Wienből reggel 6 óra 45 perczkor, Marchegről reggel 8 óra 14 perczkor indul és Pozsonyba d. e. 8 óra 55 perczkor érkezik, ellenben megszüntetettek Pozsony-Marcheg-Wien között a nyári évad alatt vásár- és ünnepnapokon közlekedő kiránduló vonatok.

A Budapest nyugoti p. udvarról reggel 7 óra 20 perczkor Zsolnára induló és az onnét este 9 óra 45 perczkor Budapestre érkező gyorsvonat Perbete állomáson rendszeren, a Pozsonyból reggel Galántára induló helyi gyorsvonat pedig Diószeg állomáson feltételesen fog megállítatni.

A f. évi nyári menetrend életbeléptetése alkalmával Budapest-Érsekujvár, Budapest-Párkány-Nána, Budapest-Nagy-Maros, Budapest-Vác és Budapest-Palota-Ujpest között forgalomba helyezett naponkénti, illetve vásár- és ünnepnap helyi vonatok megszüntetettek, oly kivétellel, hogy a Budapestről reggel 6 órakor Érsekujvárra induló vonat Budapesttől Párkány-Nánáig forgalomban marad, továbbá a Párkány-Nánáról este 6 óra 20 perczkor és a Nagy-Marosról d. e. 11 óra 45 perczkor Budapestre induló vonat télen is közlekedni fog.

A Budapestről este 7 óra 50 perczkor Nagy-Marosra induló és az onnét éjjel 10 óra 45 perczkor Budapestre érkező személyvonatok forgalma Vác és Nagy-Maros között megszüntetetik, Budapest és Vác között azonban e vonatok október és április hónapokban forgalomba maradnak.

A Budapestről este 7 óra 15 perczkor Palota-Ujpestre induló és az onnét este 8 óra 20 perczkor Budapestre érkező vonatok forgalma a november hó 1-től bez. márczius 31-ig terjedő időtartamra a palota-ujpest-dunakeszi-alagi vonalrészre is kiterjesztetik.

A párkány-nána-garamberzencei vonalon a jelenleg Balassa-Gyarmat felől Csátára érkező és onnan Balassa-Gyarmatra induló vonatok a párkány-nána-csatai vonalrészén közvetlenül Párkány-Nánáig illetve Párkány-Nánáról kiindulólag fognak közlekedni.

A pozsony-ujváros-ujkomáromi vonalon az Uj-Komáromból jelenleg este 6 órakor Pozsony-Ujváros felé induló személyvonat Uj-Komáromból már d. u. 5 óra 11 perczkor indítatik és Pozsony-Ujvárosba este 10 óra 48 perczkor fog érkezni.

A dévénytő-stomfai vonalon a Pozsony felől reggel 5 óra 45 perczkor Dévénytőre érkező vonathoz csatlakozólag egy új személyszállító tehervonat helyeztetik forgalomba, mely Stomfára reggel 6 óra 13 perczkor érkezik.

A Stomfáról jelenleg reggel 5 óra 10 perczkor induló vonat ezen állomásról csak reggel 6 óra 28 perczkor fog indulni és Dévénytőre közvetlen csatlakozást nyer a személyvonathoz Pozsony felé.

A Budapest keleti p. u. hatvan-ruttkai vonalon a Budapest keleti p. udvarra reggel 7 óra 10 perczkor induló és a Budapest keleti p. udvarra este 9 óra 10 perczkor érkező gyorsvonat Kisterenne állomáson, a Ruttkáról reggel 8 óra 30 perczkor induló és oda este 8 óra 3 perczkor érkező személyvonat pedig Kis-Csepcesény 198. sz. őrháznál feltételesen megállítatik.

A zolyom-zolyombrezói vonalon a Zolyomból reggel 6 órakor induló személyszállító tehervonat nem csak Besztercebányáig, hanem Zolyombrezóig fog naponta személyszállítással közlekedni.

A zolyombrezó-tiszolci vonalon a Zolyombrezóról d. e. 10 óra 55 perczkor induló tehervonat Zolyombrezótól Breznóbányáig I., II. és III. osztályu kocsikkal naponta személyeket fog szállítani.

A Budapest keleti p. u. miskolcz-kassai vonalon a Budapest keleti p. udvarról éjjel 11 órakor Kassára induló és az onnét reggel 6 óra 50 perczkor Budapest keleti p. udvarra érkező közvetlen gyorsvonat forgalmon kívül helyeztetik olyképp, hogy e vonat Budapestről szeptember hó 29-én, Kassáról pedig szeptember 30-án indítatik utoljára.

A vámosgyörk-gyöngyösi vonalon a Gyöngyösről jelenleg reggel 4 óra 8 perczkor induló személyvonat helyett egy Gyöngyösről reggel 4 óra 53 perczkor induló személyvonat helyeztetik forgalomba.

A budapest-kolozsvár-predeáli és budapest-arad-tóvisi vonalakon a jelenleg Budapest keleti p. u. és Predeál között Aradon át mindkét irányban közlekedő gyorsvonat forgalma bezárólag november hó 15-ig Budapest és Predeál között, azontul pedig csak Budapest és Brassó között tartatik fenn.

A Budapest keleti p. udvarra d. u. 1 óra 50 perczkor érkező kolozsvári és a d. u. 1 óra 10 perczkor érkező aradi gyorsvonatnál a Rákos állomáson való megállás megszüntetetik.

A Budapest keleti p. udvarra reggel 7 óra 50 perczkor érkező predeáli gyorsvonat Törökszentmiklós állomáson, a Budapest keleti p. udvarra reggel 7 óra 20 perczkor érkező, valamint az onnan d. u. 5 óra 45 perczkor induló brassói személyvonat Szentmártonkúta 27. sz. őrház feltételes megállóhelyen feltételesen, a Budapest keleti p. udvarról reggel 7 óra 50 perczkor induló gyulafehérvári gyorsvonat pedig Keresztur-nyaraló és Mezőberény állomáson rendszeren megállítatik.

A Budapest keleti p. udvarra éjjel 10 óra 50 perczkor érkező gyorstehevonatnál Nagykátától Budapestig a személyszállítás megszüntetetik.

A Mária-Radnáról Aradra vásár- és ünnepnapokon közlekedő esti vegyesvonat október hó 14-ével forgalmon kívül helyeztetik.

A püspökladány-körösmezői vonalon a Püspökladányból éjjel 1 óra 24 perczkor induló, valamint az oda éjjel 11 óra 34 perczkor érkező személyvonat Nagycsere állomáson feltételesen megállítatik.

A Máramarosszigetről d. u. 4 óra 38 perczkor Körösmezőre induló és az onnan d. e. 11 óra 48 perczkor Máramaroszigetre érkező személyvonat forgalma Máramarossziget és Körösmező között megszüntetetik.

A debreczen-füzesabonyi vonalon Debreczen és Balmazújváros között egy-egy új vegyesvonat helyeztetik forgalomba, mely Debreczenből d. e. 11 órakor indul és Balmazújvárosra d. u. 12 óra 15 perczkor érkezik, az ellenirányban e vonat Balmazújvárosról d. u. 2 órakor fog indulni és Debreczenbe d. u. 3 óra 20 perczkor érkezni.

A debreczen-szerencsi vonalon a Debreczenből d. u. Hajdudházra és vissza közlekedő motorosvonatok forgalma a november hó 1-től bezárólag márczius hó 31-ig terjedő időre megszüntetetik.

A Debreczenből este 7 óra 22 perczkor induló személyvonat Császár-szállás megálló-akodó helyen feltételesen megállítatik.

A nagykároly—csapi vonalon a Nagykárolyból jelenleg este Vásárosnaményba induló vegyesvonat Nagykárolyból d. e. 11 óra 1 perczkor fog indulni és Vásárosnaményba d. u. 1 óra 35 perczkor érkezni, hol csatlakozást nyer Nyiregyháza felé.

A maramarossziget—nagybooskó—kisbooskói vonalon a Maramarosszigetről reggel 6 óra 35 perczkor és d. u. 3 óra 22 perczkor induló, valamint az oda d. e. 9 óra 40 perczkor és este 6 óra 41 perczkor érkező vegyesvonatok a Nagybooskói Kisbooskóra, illetve a visszafelé való menetnél is Booskó megállóhelyen meg fognak állittatni.

A marosludas—besztercei vonalon a jelenleg minden hétfőn és csütörtökön Marosludasról d. e. induló és Beszterczére d. u. érkező személyszállító tehervonat megszüntetettik, ellenben a Nagy-Czég-Budatelekétől Marosludasig és vissza jelenleg csak a hét bizonyos napjain közlekedő személyszállító tehervonatok naponta forgalomba helyeztetnek. Azonfelül Nagy-Czég-Budatelekétől Beszterczéig egy új személyszállító tehervonat ugyancsak naponta fog közlekedni. E vonat Nagy-Czég-Budatelekéről reggel 4 óra 20 perczkor indittatik és Beszterczére reggel 7 óra 46 perczkor érkezik.

A brassó—zernesti vonalon a Brassóból jelenleg d. u. 3 órakor Zernestre induló vegyesvonat megszüntetése mellett egy új vegyesvonat Brassóból d. u. 4 óra 17 perczkor fog indulni. Azonkívül a Zernestről Brassóba és vissza közlekedő esti vonattal ezuttal a téli menetrend tartama alatt is forgalomban marad.

A budapest—orszovai vonalon a Budapest nyugoti p. udvarra d. u. 1 óra 15 perczkor érkező gyorsvonat Oroszlámos állomáson utasok fel- és leszállása céljából feltételesen, a Budapestre este 6 óra 30 perczkor érkező gyorsvonat pedig Szöreg állomáson rendszeresen megállttatik, hol az utóbbi vonat Arad és Karlova felé csatlakozást nyer.

Valkány és Nagy-Kikinda között mindkét irányban egy-egy új személyszállító tehervonat helyeztetik forgalomba. E vonat Valkányról d. u. 12 óra 10 perczkor indul és Nagy-Kikindára d. u. 12 óra 52 perczkor érkezik, az ellenirányban pedig Nagy-Kikindáról d. u. 1 óra 39 perczkor indul és Valkányra d. u. 2 óra 21 perczkor érkezik.

Lugostól Karánsebesig egy új személyszállító tehervonat helyeztetik forgalomba, mely Lugosról reggel 6 óra 15 perczkor indul és Karánsebesre d. e. 8 óra 10 perczkor érkezik.

A budapest—lajosmizse—kecskeméti és kisnyir—kerekegyházai vonalakon új menetrend lép életbe, mely szerint a reggeli vonat Lajosmizséről éjjel 2 óra 55 perczkor indul és Budapestre reggel 6 órakor érkezik, a reggeli vonat Kecskemétről éjjel 3 óra 10 perczkor indul és Budapestre reggel 7 óra 50 perczkor érkezik, a délelőtti vonat Kecskemétről 10 óra 79 perczkor indul és Budapestre d. u. 3 óra 15 perczkor érkezik, 4 délutáni vonat Kecskemétről 5 órakor indul és Budapestre este 9 óra 50 perczkor érkezik. Az esti motoros-vonat Kecskemétről Budapestre megszüntetettik.

Az ellenirányban a reggeli vonat Budapestről Kecskemétre változatlan marad. A délelőtti vonat Budapestről 11 óra 15 perczkor indul és Kecskemétre d. u. 3 óra 36 perczkor érkezik, a délutáni vonat Budapestről 2 óra 50 perczkor indul és Kecskemétre este 7 óra 34 perczkor érkezik, a jelenleg d. u. Lajosmizsére közlekedő vonat Budapestről csak este 6 óra 45 perczkor indul és Lajosmizsére éjjel 10 óra 2 perczkor érkezik. Az esti motoros-vonat Budapestről Kecskemétre megszüntetettik.

A reggel Kecskemétről Lajosmizsére és onnan vissza közlekedő vonat menetrendje változatlan marad.

A kisnyir—kerekegyházai vonalon kedvezőbb csatlakozások elérése végett Lajosmizse—Budapest, illetve Kecskemét felé és felől a vonatok száma egy vonattal szaporítottatik, a délutáni és esti vonatok pedig az új csatlakozásokhoz mérten módosítottak.

A kecskemét—tiszaughi vonalon az esti vonat Tiszaugról 7 óra 30 percz helyett már 6 óra 27 perczkor fog indulni és Kecskemétre este 8 órakor fog érkezni.

A szeged—rókus—szabadka—dáljai vonalon a Dáljáról Szabadkára jelenleg reggel 7 óra 9 perczkor induló gyorsvonat a jelenlegi vonatsatlakozások fentartása mellett már reggel 6 óra 25 perczkor indittatik és Szabadkára d. e. 9 óra 25 perczkor érkezik.

A budapest—belgrádi vonalon a Budapestről reggel 7 óra 15 perczkor induló személyvonat Aporka feltételes megállóhelyen feltételesen megállttatik.

Az eszék—strizivojna—vrpoljei vonalon a Str.-Vrpoljeről Eszékre jelenleg reggel 5 óra 50 perczkor induló személyvonat Str.-Vrpoljeről csatlakozással a B.-Bród felől érkező gyorsvonathoz, már reggel 5 órakor fog indittatni.

A budapest—fiumei vonalon a Fiuméből este 8 órakor Budapest felé induló gyorsvonat Jákó állomáson rendszeresen megállttatik.

A jelenleg Fiuméből Budapest keleti p. udvarra d. e. 8 óra 10 perczkor érkező, valamint a Budapest keleti p. udvarról este 8 óra 30 perczkor Fiuméba induló személyvonatok Budapest keleti p. u. és Ujdombovár között a pécsi és fiumei irányok szerint elkülönítve fognak közlekedni.

A pécsi rész Ujdombovárról éjjel 2 óra 25 perczkor indul és Budapest keleti p. udvarra reggel 7 óra 40 perczkor érkezik, míg a fiumei rész Budapestre a jelenlegi menetrend szerint d. e. 8 óra 10 perczkor fog érkezni.

Az ellenirányban a pécsi rész Budapest keleti p. udvarról este 9 óra 20 perczkor indul és Ujdombovárra éjjel 2 óra 5 perczkor érkezik, ellenben a fiumei rész Budapest keleti p. udvarról éjjel 10 óra 45 perczkor indul és Fiuméba mint jelenleg d. u. 5 óra 58 perczkor érkezik.

Ez utóbbi vonattal Budapest és Ujdombovár között az egy utra szóló szomszédos forgalmu menetjegyek érvénytelenek.

A Budapest keleti pályaudvarról szeptember hó 30-án este 8 óra 30 perczkor Ujdombovár felé induló személyvonat a pécsi utasokat fogja szállítani.

Az új menetrend szerint éjjel 10 óra 45 perczkor Fiume felé induló személyvonat Budapestről már szeptember 30-án indittatik először.

A jelenleg Adony-Pusztaszabolcsról reggel 5 óra 36 perczkor Budapest felé induló vegyesvonat megszüntetettik.

A Zágrábról este 6 óra 46 perczkor induló és Károlyvárosra este 9 óra 24 perczkor érkező gyorsteher, valamint a Camerál-Moraviczról d. u. 4 óra 20 perczkor induló és Károlyvárosra este 9 óra 28 perczkor érkező tehervonat az említett állomások között naponta személyeket fog szállítani.

A Károlyvárosról este 8 óra 41 perczkor induló és Zágrábba éjjel 11 óra 25 perczkor érkező tehervonat vásár- és ünnepnapokon, valamint a károlyvárosi heti és országos vásárok napjain személyszállítással fog közlekedni.

A Fiuméből d. u. 2 óra 5 perczkor Delniczére induló, valamint az onnét éjjel 10 óra 24 perczkor Fiuméba érkező kiránduló vonatok megszüntetettik.

A Fiuméből d. u. 5 óra 54 perczkor induló és Buccariba este 6 óra 35 perczkor érkező gyorsteher vonat a két állomás között III. osztályu utasok részére naponta személyszállítással fog közlekedni.

Az ujdombóvár—bosznabródi vonalon a Budapestről jelenleg d. u. 3 órakor Pécs felé induló valamint a Pécs felől d. u. 1 óra 30 perczkor Budapestre érkező gyorsvonatok forgalma a pécs—dáljai illetve dálja—bosznabródi vonalrészre is kiterjesztetik. Ennélfogva a Dálja és B.-Bród között jelenleg forgalomban levő gyorsvonat B.-Bródról reggel 4 óra 56 percz helyett már éjjel 3 óra 55 perczkor indittatik, illetve az ellenirányból oda éjjel 11 óra 40 percz helyett éjjel 11 óra 50 perczkor érkezik. Boszna-Bródban e vonatok közvetlen csatlakozást nyernek Sarajevo és Gravosa felől illetve felé.

A fentebbi vonatok közvetítésével Ujdombovár—Eszék—Dálján át Boszniával egy új gyorsvonatu összeköttetés létesül, mely a wien—budapest—raguzai személyforgalom lebonyolítását a gombos—erdői kompforgalom esélyeitől az egész éven át függetlenné teszi.

Az Ujdombovárról jelenleg reggel 5 órakor Pécsre induló személyszállító gyorsteher vonat helyett csatlakozással a Fiuméből este 8 órakor induló gyorsvonathoz, Ujdombovárról reggel 5 óra 40 perczkor egy új vegyesvonat helyezteik forgalomba, mely vonat Pécsre reggel 7 óra 30 perczkor fog érkezni.

A dugoselo—novskai vonalon a Dugoselo és Banovajaruga között mindkét irányban közlekedő és Dugo selon a budapest—fiumei nappali gyorsvonatokhoz csatlakozó személyvonat megszüntetettik.

Budapest, 1906 szeptember hó 20.

Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem díjaztatik.)

1905. évi forgalom : 25,000 zsák

Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét
a budapesti

gyapju-aukcziókra

melyek idei második sorozata folyó évi október
hó 17-én veszi kezdetét.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat
Budapest Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapju-
küldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes
díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban ré-
szesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű fel-
világosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. & TÁRSA

Budapest, V. ker., Erzsébet-tér 13. szám.

Alfa-Separator Részv.-Társaság

BUDAPESTEN

VI., ker., LOMB-UTCZA II. szám.

Tejgazdasági gépgyár

Tejgazdasági eszközök és gépek gyártása.

Tejszövetkezetek és telepek berendezése.

Arjegyzekek, tervek és költségvetések díjmentesen.

Alfa Laval Separatoraival
eddig több mint 770 első
díjat nyertek. — Évi gyártás
körülbelül 85000 darab.

Több mint 500,000 Alfa Laval
Separator az egész világon.

Gazdak BIZTOSÍTÓ SZÖVELEKEZELE

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám, II. em.

Alakult 1900.	Biztosítottak száma:	Alakult 1900.
1900. évi fizetés	1900. évi fizetés	1900. évi fizetés
Tartalékok	Összesen	Összesen

1901. évi fizetés	90,349. — kor.
1902. évi fizetés	59,782.26 kor.
1903. évi fizetés	109,331.73 kor.
1904. évi fizetés	72,498.23 kor.
1905. évi fizetés	61,730.00 kor.

Biztosítást elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak az
ember életére, különféle módosítások szerint.

Az évi fizetési eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek
és az 1901. évi fizetési eredményben a tűz- és jégkár ellen biztosítottak
vagy a tűz- és jégkár ellen biztosítottak 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi fizetési eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesültek
és az 1902. évi fizetési eredményben a tűz- és jégkár ellen biztosítottak 2-3% díjvisszatérítést kaptak.
Az 1903. évi fizetési eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesültek
és az 1903. évi fizetési eredményben a tűz- és jégkár ellen biztosítottak 2-3% díjvisszatérítést kaptak.
Az 1904. és 1905. évi fizetési eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesültek
és az 1904. és 1905. évi fizetési eredményben a tűz- és jégkár ellen biztosítottak 2-3% díjvisszatérítést kaptak.
Az 1906. évi fizetési eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesültek
és az 1906. évi fizetési eredményben a tűz- és jégkár ellen biztosítottak 2-3% díjvisszatérítést kaptak.

KURCZ LIPÓT ÉS TÁRSA

photozinkografiai műintézet

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 13.

KÉSZIT:

mindennemű nyomtatványhoz szükséges

CLICHÉKET

Chemigrafia, chromotypia, photo- (auto)-
typia, fémetszet stb. utján. Terképek, terve-
zetek, alaprajzok photozinkografikailag leg-
szébben, legolcsóbban sokszorosíthatók.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközölhetők.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Strassfurti kainitot,

Strassfurti kálijátrágyasót 40% káli

tartalommal, továbbá

mindennemű egyéb

Műtrágyafélélet,

azonkívül

Rézgáliczot

(98—99%) elismert kitűnő
minőségben legolcsóbban

szállít a

„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar
részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.